

Cypr

O niezwykłym pięknie Cypru decyduje urozmaicony krajobraz wyróżniający się urwistymi brzegami morskimi, winnicami założonymi na stromych zboczach oraz sosnowymi lasami porastającymi zbocza góry Troodos.

Na Cyprze panuje najbardziej słoneczny klimat w basenie Morza Śródziemnego.

Czas przelotu: Polska-Pafos – 3,5 godz.

Czas lokalny: czas polski plus 1 godz.

Język: grecki, angielski.

Waluta: euro (EUR).

Napięcie: 220 V, niestandardowe gniazdko – potrzebny adapter (do wypożyczenia lub kupienia w hotelu).

Plaże: wstęp bezpłatny; wypożyczenie: leżaka 2,5 - 3,5 EUR, parasola 2,5 - 3,5 EUR.

Najczęściej Zadawane Pytania

Czy przy wyjeździe na Cypr potrzebuję wizę?

Na terenie Cypru (po stronie greckiej) bez wizy można przebywać 90 dni w ciągu 6 miesięcy. Dokumentem uprawniającym do wjazdu i wyjazdu tak jak i innych krajów Unii Europejskiej jest dowód osobisty lub paszport.

Wiza obowiązuje tylko po stronie tureckiej - przy wyrażeniu chęci przejścia wizę tę otrzymuje się na przejściu w Nikozji. Wizę dostaje się na dodatkowej kartce (nie wbijają pieczętki do paszportu). Jest jednodniowa i do godziny 16 należy opuścić stronę turecką i wrócić na grecką. Wiza jest bezpłatna.

Czy powinienem się szczepić?

Na Cyprze nie obowiązują żadne szczepienia. Nie występują zagrożenia sanitarno-epidemiologiczne odbiegające od zagrożeń powszechnie obecnych w Europie. Woda z kranu zdatna jest do picia, jednak zaleca się picie wody butelkowej.

Czy na Cyprze jest bezpiecznie?

Cypr jest krajem bezpiecznym. Zagrożenie przestępczością na wyspie jest niewielkie, choć coraz częściej zdarzają się kradzieże kieszonkowe. Mieszkańcy są przyjaźnie nastawieni do cudzoziemców, w szczególności do turystów.

Jakie jest napięcie elektryczne i wtyczki?

240 V, z trzema płaskimi bolcami ułożonymi w literę T. (TM). Należy posiadać adapter, który można zakupić na miejscu- koszt ok. 5,5 euro za sztukę.

Czy jest dostęp do Internetu?

Kafejek internetowych jest dużo, ale Internet jest drogi. Cena w kawiarence internetowej – 2-2,5 euro/h. W hotelach można również skorzystać z Internetu: 1 euro za 10 minut.

Jak poruszać się po Cyprze? Czy wynająć samochód?

Transport na Cyprze nie jest najlepiej rozwinięty, autobusy komunikacji miejskiej kursują najczęściej tylko w miejscowościach nadmorskich, między Nikozją, Larnaką, Limassolem czy Pafos i Ayia Napa. Doskonałym rozwiązaniem są tzw. service taxi – wieloosobowe taksówki kursujące często między miasteczkami.

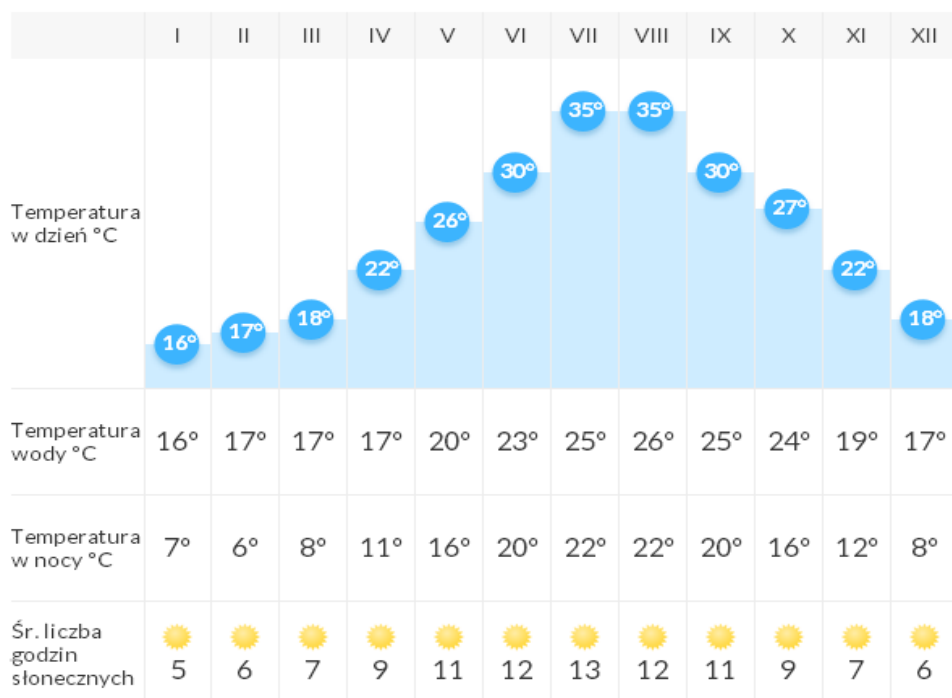
Najwygodniej podróżować po Cyprze samochodem. Dostępnych jest wiele wypożyczalni, a osoba, która chce wynająć samochód musi mieć ukończone 21 lat oraz posiadać ważne prawo jazdy (polskie lub międzynarodowe). Ubezpieczenie samochodu nie obejmuje jednak części północnej, gdzie trzeba wykupić osobną polisę. Kierowcy muszą pamiętać, że na Cyprze obowiązuje ruch lewostronny.

Jaka religia obowiązuje?

Chrześcijanie stanowią 78% ludności cypryjskiej. Większość Greków cypryjskich, a więc większość ludności Cypru, jest członkami Autokefalicznego Kościoła Prawosławnego Cypru (cypryjski Kościół prawosławny), podczas gdy większość Turków cypryjskich to muzułmanie.

Kiedy najlepiej wybrać się na Cypr?

Samo położenie Cypru w śródziemnomorskiej części Bliskiego Wschodu gwarantuje doskonale warunki do wypoczynku, na które można trafić o każdej porze roku. Typowy sezon wakacyjny trwa od maja do października, natomiast upalne lato od czerwca do września, kiedy słońce świeci nawet po 11 godzin dziennie, a temperatury osiągają po 30°C. W kwietniu padają obfite deszcze, dzięki którym rozkwita soczysta, zielona roślinność, natomiast czarujące jest cypryjska jesień, kiedy woda w morzu jest najcieplejsza, a wycieczki górskie zyskują dzięki niezmiennej pogodzie.

Jakie plaże są na Cyprze?

W samym mieście nie ma imponujących plaż, dlatego turyści wybierają się często poza miasto. Najbliższa piękna plaża piaszczysto-żwirowa w okolicach Pafos znajduje się na wysokości Yeroskipou, a kawałek dalej można wypoczywać i zażywać kąpiele słonecznych na plaży Floria. Wspaniałe piaszczyste plaże są w okolicy przylądka Lara, najbardziej znana to piaszczysta White River Beach i leżąca kawałek dalej Toxeftra. Doskonale piaszczyste plaże uchodzące za jedne z najciekawszych na wyspie znajdują się w okolicy Neokhorio, idealne warunki do kąpiele można znaleźć także w wodach zatoki Ttakas, a największą popularnością cieszy się 3 kilometrowa plaża Asprokremos.

W okolicach Ayia Napa wczasowicze spędzają czas na publicznej, piaszczystej plaży Nissi, do której prowadzi wspaniała aleja o tej samej nazwie. Wyróżniona jest certyfikatem Błękitnej Flagi, a do morza prowadzi łagodne zejście. Taksówkami wodnymi można dostać się na małą, leżącą naprzeciwko wysepkę, na której panuje spokojniejsza atmosfera. Nissi połączona jest ścieżkami rowerowymi z inną piękną plażą – Makronissos. Turyści wypoczywający w Ayia Napa bardzo często korzystają też z pięknych plaż znajdujących się w pobliskim kurorcie Protaras, te najbardziej znane to Flamingo i Fig Tree Bay.

Jaka waluta obowiązuje na Cyprze i jakie są orientacyjne ceny?

Na Cyprze od 01.01.2010 r. obowiązuje okres przejściowy i do 2017 r. można płacić zarówno w funtach cypryjskich jak i EURO. W tureckiej części Cypru obowiązuje Lira turecka (TRY). Bez problemów można korzystać z bankomatów, należy jednak pamiętać, że na wyspie nie ma możliwości wymiany polskich złotych na inną walutę.

Ceny - Są wyższe niż w Polsce.

Przykładowe ceny:

- Obiad w restauracji – ok. 25 EURO
- Kawa – ok. 5 EURO
- Woda 1,5l – ok. 1 EURO
- Cola 0,33l – ok. 1,5 EURO
- Piwo 0,5l – ok. 3 EURO
- Wino (butelka) – ok. 5 EURO

Gdzie i jakie pamiątki kupić na Cyprze?

Z Cypru można przywieźć wiele interesujących pamiątek, które z pewnością wzbogacą kolekcję turystyczną na niejednej półce. W każdej miejscowości jest mnóstwo prywatnych sklepików z pamiątkami, a w oddziałach Cypryjskiej Izby Rzemieślniczej można znaleźć naprawdę wyszukane wyroby. Sklepiki z pamiątkami prowadzą również liczne klasztory i opactwa, a można w nich znaleźć ciekawe ikony czy zamówić wspaniałą miód z klasztornych pasiek. Południe słynie z wyrobu koronek, a ich zagłębie to Pano Lefkara, gdzie jest najwięcej warsztatów rękodzielniczych, a takie dzieła jak koszyki oraz maty zwane po grecku tsestos są towarem niezwykle poszukiwanym. Dostępne w sprzedaży są kolokia, czyli ozdobne tykwy, na których wypalono lub wymalowano rozmaite wzory. Poszukiwane są także wyroby ze srebra, które można nabyć w większości miast i kurortów. Prezentem może być również przywieziona z Cypru butelka wina lub likieru, albo znany ser halloumi, który można kupić praktycznie wszędzie.

Jaka jest kuchnia?

Cypryjska kuchnia ma tradycje zapożyczone zarówno z kuchni greckiej jak i tureckiej.

Bardzo często posiłki spożywane są w iście biesiadnym stylu, którego charakterystycznym elementem są *meze* – małe porcje wszystkiego, co akurat jest dostępne w tawernie danego dnia. Na południu popularne są nadziewane i zapiekane wyroby, jak np.: *eliopitta* (zawijane ciastko z oliwkami), *takhinopitta* (pierożek z nadzieniem sezamowym) i *kolokotes* (trójkątny pierożek nadziewany dynią, ziarnami pszenicy i rodzynkami). Na talerzu nie powinno zabraknąć sera *halloumi*, wytwarzanego z mleka kóz karmionych tymiankiem. Z tego sera powstaje także popularna cypryjska zupa – *supa trachanas* – rodzaj owsianki. Popularną przekąską jest pita faszerowana mięsną *sheftalia*, coś na wzór miniburdera oraz *souvlaki* – kebab ze smażonej jagnięciny lub mięsa z kozy. Przekąski można popić orzeźwiającym napojem z rozcieńczonego jogurtu, przyprawionym solą, oregano lub suszonymi liśćmi mięty zwanym *aryan*. Na całym obszarze greckiego Cypru dostępne są *soushoukou* – migdały na nitce, które zanurzone w kadzi z melasą gronową i wodą różaną. Przekąską, którą też warto skosztować są paluszki cypryjskie *dahtyla kipru* – zawinięte ciasto z nadzieniem z posiekanych migdałów, z dodatkiem cynamonu i cukru.

Dużą popularnością cieszą się natomiast owoce, które można znaleźć na przydrożnych stoiskach zwanych z greckiego *frouitaria*, a z tureckiego *manav*. Królują wśród nich truskawki, arbuzy i melony oraz znane w całym regionie cypryjskie wiśnie. Można spróbować też opuncję. Owoce cytrusowe takie jak pomarańcze, mandarynki i grejpfruty dojrzewają na Cyprze już w zimie – najlepsze pomarańcze nazywają się *jaffa*, są soczyste i prawie bez pestek.

Smaczne menu można znaleźć w wiejskich restauracjach *exokhika kendra*.

Za narodową potrawę cypryjską uznaje się *kleftiko* albo *kup kebab* – tłusty kawałek mięsa jagnięcego lub koziego z chrząstką, upieczonego z warzywami.

Znaną potrawą na południu jest zupa *louvana* – przyrządzona na bazie *puree* z bobu.

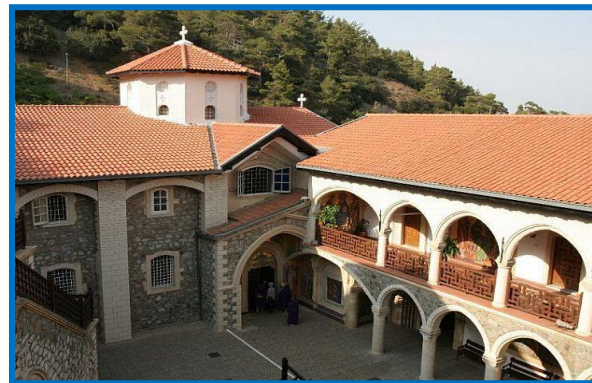
Najpopularniejsze desery to lody najczęściej podawane w stylu tureckim lub włoskim oraz ciasteczka z nadzieniem przekładane miodem i orzechami – *baklavas*, a także ciastka francuskie nadziewane kremem z mleka i jaj – *galaktopoureko*.

Alkohol najczęściej jest podawany do jedzenia, może to być np.: mocny trunek podobny do wódki zwany *raki*. Popularne jest cypryjskie sherry Emva Cream – likier wytwarzany z owoców rosnących na wyspie. Doskonałą jakością wyróżniają się także liczne gatunki brandy, które pije się rozcieńczone z wodą, zaprawione sokiem z limonki i kroplami angostury – brandy sour. Wśród mocniejszych trunków niejedynemu turysta dostrzeże cypryjską wodę ognistą zwaną *zivana* – niemalże czysty spiritus gronowy.

Co warto zwiedzić?

Khirokitia – położony 40 km od Larnaki wspaniały zabytek odwiedza wielu turystów, chociaż panujące w nim obyczaje są bardzo surowe dla zwiedzających. Malowniczy klasztor zgodnie z legendą założyła matka Konstantyna Wielkiego i ukryła w nim relikwie Świętego Krzyża, i stąd powstała nazwa – Góra Krzyża. Do klasztoru mają wstęp tylko mężczyźni i zabronione jest robienie zdjęć.

Kolossi – z portu w Limassol prowadzi niezwykle malownicza trasa do zamku krzyżowców, znanego na całej wyspie i chętnie odwiedzanego przez turystów. Po drodze do tego urokliwego miejsca warto na chwilę zatrzymać się na którejś z plantacji pomarańczy i skosztować starej odmiany „sherkerika”, której charakterystyczna słodycz występuje tylko w tym rejonie. Zwiedzając ten cenny zabytek można też podejść do dawnej fabryki cukru, która uchodzi za symbol rozwoju cywilizacyjnego na tych terenach.

Kourion – uchodzi za najbardziej znaczące odkrycie archeologiczne na południu Cypru. Droga prowadząca przez Kourion mija ruiny nekropolii i prowadzi do kaplicy Ayios Ermoyenis otoczonej gajem eukaliptusowym, sprawiającym niesamowite wrażenie wywołujące chwilę zadumy. Kawałek dalej znajduje się odnowiony teatr, w którym obecnie odbywają się liczne spektakle. Warto zwiedzić oficynę Eustoliosa i starożytne łaźnie, które zdobią wspaniałe mozaiki. Więcej czasu trzeba zarezerwować na zwiedzenie bazyliki z V w. o interesującej konstrukcji, a dodatkową atrakcją będzie niebywały widok ze wzgórza na błękitne morze.

Góry Troodos – wspaniałe krajobrazy i dzika, niczym nieskażona przyroda to reklama tego wspaniałego, cypryjskiego zakątka. Ta malownicza masa skał wulkanicznych króluje nad zachodnią częścią Cypru, a wśród zachwycających krajobrazów kryją się warte odwiedzenia zabytki sztuki bizantyjskiej. Bizantyjskie kościoły i klasztory przetrwały wszystkie zawieruchy wojenne i pozostały w prawie nienaruszonym stanie, a górskie kurorty mierzą się z rzeszami napływających turystów, którzy pragną zwiedzać wspaniałe pozostałości po zamierzchłych czasach. Z okolic Platres można wyruszyć na wspaniałe górskie szlaki, a

jeden z nich prowadzi do zachwycającego Wodospadu Kaledońskiego. Koniecznie trzeba zobaczyć malowniczy klasztor Troodhitissa powiązany losami z cudowną ikoną i nieziemską grota. W okolicy znajduje się najsłynniejszy na Cyprze klasztor Kykkos otoczony czcią przez wyznawców prawosławia, którego największym skarbem jest ikona Madonny.

Yeroskipou – miejscowość słynie z wspaniałych wyrobów ceramicznych. Popularnością wśród turystów cieszą się także greckie i tureckie przysmaki „loukomi” – galaretka wytwarzana z syropu gronowego i „halloumi” – aromatyczny ser z mleka kóz, które można kupić w okolicznych straganach. Warto też zajrzeć do kościoła Ayia Pareskevi.

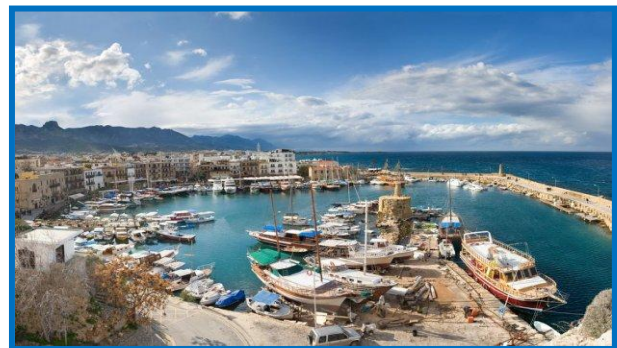
Ayio Neofytos – klasztor znany jest z tego, że jego założyciel – mnich Neofytos – wykuł w skale grotę, w której zamieszkał, a później do tego miejsca przybywało wielu pielgrzymów w celu oglądania ozdobnych malowideł ściennych. W miejscu tym wybudowano klasztor, a rysunki z grotty rozslawiają do dzisiaj całą wyspę. Wędrówka po tej pustelni na długo zapadnie w pamięć.

Limassol – wzdłuż wybrzeża prowadzi czteropasmowa droga z pasem zieleni pośrodku, w jej pobliżu znajduje się zamek – oryginalna zabytkowa budowla Starego Miasta otoczona labiryntem wąskich uliczek i starych budynków. W mieście jest dzielnica turecka wyznaczona ciekawymi meczetami Cami Kebir i Cami Cedit. Uwagę przyciągają piękne wykusze na piętrach budynków, a na niektórych ścianach widnieją

jeszcze tureckie napisy. O nazwie dzielnicy przypominają też malownicze uliczki. W dzielnicy uchowała się jedna łaźnia turecka, a nieco dalej wzrok przyciąga katedra Agia Napa słynąca z historii o chuście św. Weroniki. Spacerując po mieście można zwrócić uwagę na kościół Świętej Trójcy oraz Muzeum Sztuki Ludowej.

Larnaka – Wybrzeże Larnaki charakteryzuje się przepiękną promenadą, Niedaleko promenady znajduje się wspaniała marina, na której można podziwiać luksusowe jachty cumujące przy malowniczym nabrzeżu. Spacerując promenadą można dojść do głównej arterii miasta oraz zwiedzić nadmorski fort, którego dziedziniec zmienia się w okresie letnim w scenę teatralną. Wycieczkę po mieście warto zacząć od najważniejszego zabytku z IX w. – kościoła Agios Lazaros poświęconego Łazarzowi. Od kościoła św. Łazarza do portu rozciąga się dawna dzielnica turecka. W północnej części dzielnicy warto obejrzeć meczet Buyuk Cami, który służy miejscowej ludności pochodzącej z Egiptu, Syrii, Libanu i Iranu.

Skala Afrodyty – skały wyrzucone przez rozzłoszczone morze, a wśród nich majestatyczna Petra tou Romiou – znana jako Skala Afrodyty, gdzie z morskiej piany zrodziła się bogini miłości.